

Reprezentace počítačového
viru v populární kultuře

Virus v literární fikci

70. Léta

- povídka Gregory Benford – Scarred Man (1970) – první zmínka o programu jménem VIRUS
- David Gerrold - When Harlie Was One (1972) – počítačový červ nazvaný VIRUS a software s umělou inteligencí
- John Brunner - Shockwave Rider (1975) – termín počítačový červ - tapeworm

- literatura přidělila softwarovým programům nové významy, už se nejednalo jen o vědecký nástroj
- a) malware jako hrozba
- b) software jako forma inteligentního života
- c) malware jako nástroj aktivismu

- **80. léta – Kyberpunk**
- počítačový virus je v tomto literárním žánru nahlížen převážně v negativním světle
- virus se stal v kyberpunku mocnou zbraní pro špionáž a terorismus

William Gibson - Neuromancer (1984)

- Hlavní hrdina hacker, který krade data od velkých korporací
- data v kyberprostoru chráněna imunitním systémem - ICE: intrusion countermeasures electronics
- využívá virus, který prolomí zabezpečení -
Kuang Grade Mark Eleven

Kuang Grade Mark Eleven

Pat Cadigan – Synners (1991)

- autorka zkoumá splynutí biologického a digitálního skrze jednání viru
- Virus zde existuje v biologické i digitální podobě
- Hlavní hrdina Visual Mark se zbaví svého těla a spojí se s inteligentním virem – nová životní forma

Sníh (1992) Neal Stephenson

- Virus ve formě programovacího jazyka nebo drogy
- kód viru se spouští v našem mozku, zablokuje vyšší mozkové funkce, subjekt může být snadno programován
- Stephenson přirovnává mozek k počítači, na němž běží software v podobě jazyka

- hlavní hrdinové obou románů jsou natolik spjati s technologií, že nelze oddělit technologické a lidské
- Virus v obou románech funguje jako prostředník mezi biologickým a počítačným
- Toto fikční pojetí viru úzce souvisí se ztotožněním biologického a počítačového viru prostřednictvím metaforu nemoci

- Autoři v kyberpunkovém žánru využívají virus jako vhodný prostředek pro uchopení současné kulturní situace
- zpochybňování bariér mezi živým a neživým a mezi vlastním já a jiným
- překračování hranic mezi fixovanými kulturními kategoriemi

- **Virus ve špionážním románu**
- knihy Toma Clancyho ze série Netforce
- Netforce – jednotka FBI, která bojuje proti zločinu v kyberprostoru
- Netforce - Válčný stav (2003) – jednotka využívá virtuální scénáře (VR), v nichž vizualizuje a identifikuje počítačové viry

Virus ve filmech a seriálech

- Weinstock, Jeffrey. Virus Culture. Studies in popular Culture, roč. 20, č. 1, 1997.
- virus tvoří současné kulturní paradigma - žijeme v éře AIDS a počítačového viru
- obavy z viru vkládáme do nejrůznějších filmů a seriálů
- prominence biologického viru

Reprezentace biologického viru ve filmech a seriálech – infekční paranoia

- **Filmy a seriály s upířskou tematikou** - Interview s upírem, nová adaptace Stokerova románu Drákula, seriál Buffy přemožitelka upírů nebo filmová série Stmívání
- Projevuje se zde implicitní strach z nákazy virem HIV

- **Zombie filmy a seriály** – 28 dní poté, Já legenda, The Walking Dead, Dead Set
- reflektují současnou kulturní situaci
- strach z celosvětové epidemie

- **Sci-fi žánr**
- Virus jako mimozemský vetřelec - Akta X (1993-2002)
- obava z nákazy našeho fyzického těla
- Virus v podobě mimozemského vetřelce z nás učiní lehce ovladatelné jedince
- <https://www.youtube.com/watch?v=4xVAvx5hTic>

- **Filmy, které představují virus jako hrozbu ohrožující stát, národ, komunitu nebo tělo**
- Outbreak - Wolfgang Peterson (1995)
- nákaza politického a státního těla
- film kritizuje autoritářské řízení státu
- Politické tělo by mělo být flexibilnější
- <https://www.youtube.com/watch?v=AgZ5goJibn0>

Steven Soderbergh – Contagion (2011)

<https://www.youtube.com/watch?v=LppK4ZtsDdM>

Reprezentace počítačového viru ve filmech a seriálech

- **Realistická reprezentace počítačového viru**
- Virus jako nástroj k obohacení
- Superman III
- <https://www.youtube.com/watch?v=iLw9OBV7HYA>
- Office Space (1999)
- <https://www.youtube.com/watch?v=GyB6ffmXsZo>
- Hackers (1995)
- <https://www.youtube.com/watch?v=IESEcsjDcmM>

Imaginární počítačové viry

- Dva nejčastější katastrofické scénáře spjaté s počítačovým virem:
- **a) budeme sloužit technologii, která bude po všech stránkách rozvinutější**
- příklady:
- Westworld - Michael Crichton (1973)
- Terminator 3: Rise of the Machines - Jonathan Mostow (2003)
- <https://www.youtube.com/watch?v=WlSd9mljiU>
- Virus – John Bruno (1999)
- <https://www.youtube.com/watch?v=OEFf78HegJg>

- **b) naše tělo bude nakaženo smrtelným počítačovým virem**
- Puls – Jim Sonzero (2006) –
- <https://www.youtube.com/watch?v=spyTqeP8i7c>
- Smrtící selhání – Armand Mastroianni (1999)
- <https://www.youtube.com/watch?v=T76cFIdwXog>
- 38:00

- trilogie Matrix - Lilly Wachowski, Lana Wachowski (1999-2003)
- zahrnuje v sobě oba katastrofické scénáře
- jedna z hlavních záporných postav filmu se stane virem – agent Smith
- Hlavní postava Neo funguje jako antivirus
- <https://www.youtube.com/watch?v=poLPKdc-zTY>

- Virus jako multiplikace našich nejistot, nestabilit a slabých stránek
- Raubíř Ralf a internet (2018)
- <https://www.youtube.com/watch?v=HilXUM-ZG4s>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6yyQLOmdxfI>